

מבחר ביבליוגרפי

להלן מבחר ביבליוגרפי לחיבורים מן השנים האחרונות שדנו בענין **חיוב מצוות תכלת מארגמן קהה קוצים**. מחמת שחלק מהקונטרסים ומהמאמרים נכתבו כתגובה למאמרים שנתפרסמו לפנייהם והשתדלנו לציין זאת, הרשימה מסודרת לפי שמות החיבורים והבטאונים, וסדר המאמרים שבכל בטאון הוא כרונולוגי.

ספרים וקונטרסים

אורו של תכלת, הרב ישראל טווערסקי, ליקוואוד, תשע"ה
 אסופת מאמרים, הרב אליהו טבגר, אגודת פתיל תכלת, ירושלים, תשס"א
 ארגמן אינו תכלת, הרב יעקב שמשון שפירא, ביתר, תשע"ב
 בין תכלת לארגמן, בעילום שם, מכון דרך התורה, בני ברק, תש"ע
 [תגובה להנ"ל] להבדיל בין תכלת וארגמן, הרב שלמה טייטלבוים, מכון דרך
 התורה ע"פ המקורות, ירושלים, תש"ע
 בכנף איש יהודי, הרב יצחק בראנד, עמנואל, תשע"ג
 הארגמן, פרופ' זהר עמר, מכון הר ברכה, תשע"ד
 התכלת, הרב מנחם בורשטיין, ספרייתי אחים גיטלר, תל אביב, תשמ"ח
 והיה לכם לציצית [שנתון], "חלקים, אגודת פתיל תכלת, ירושלים, תשס"ז-תשע"ו
 חותם של זהב, הרב בנימין זאב הלוי הורביץ, בני ברק, תשע"ה
 חוט תכלת, הרב יצחק בראנד, ערד, תשנ"ו
 חזרת התכלת לישראל, הרב מרדכי אפל, ירושלים, תשע"ד
 כליל תכלת, הרב אליהו טבגר, ירושלים, תשנ"ג
 לבוש הארון, הרב מאיר הלוי הלמן, ירושלים, תשע"ב
 לולאות תכלת, הרב שלמה טייטלבוים, אגודת פתיל תכלת, ירושלים, תש"ס

מצות תכלת בזמננו, הרב יהושע ינקלביץ והרב צבי הרציג, תשס"ז
 מראה הרקיע, הרב ישראל ראזענבערג, ליקוואוד, תשע"ו
 עבד המלך, הרב יהודה ראק, אגודת פתיל תכלת, ירושלים, תש"ס
 פני השכינה, הרב משה אפרים אינדיק, ירושלים, תשע"ג
 קונטרס תכלת וארגמן, הרב מנחם אדלר, ספריית בני תורה ליבוביץ קעסט,
 ירושלים, תשנ"ט
 קרסי זהב, בעילום שם, מודיעין עילית, תש"ע
 תכלא דחלזון, הרב אליעזר הול, בני ברק, תשע"ג
 [תגובה להנ"ל] דע מה שתשיב, בעילום שם, מכון דרך התורה, ירושלים, תשע"ג
 [תגובה נוספת להנ"ל] קונטרס בענין חלזון התכלת – העמדת דברים על דיוקם,
 בעילום שם, בני ברק, תשע"ד
 [תשובה לתגובה] העמדת הדיוק על הדברים, הרב אליעזר הול, בני ברק תשע"ד
 תכלת לחושבי שמו, הרב אברהם ישעיה רפמן, בני ברק, תשע"ו

מאמרים בבטאונים שונים

אור המזרח

הרב דב צבי רוטשטיין, זיהוי התכלת על פי מונחיה השונים בספרות התלמודית,
 ניל"ג אינדיג'ו, קלא אילן ואסטיס, כרך יט, תש"ל, עמ' 150-155
 הרב בצלאל נאור, הערות שונות בענין החלזון והתכלת, כרך כב, תשל"ג, עמ'
 97-93
 הרב בצלאל נאור, הגדרות הלכתיות והשקפתיות במצות התכלת, כרך מא,
 תשנ"ג, עמ' 78-90

אור ישראל

הרב מרדכי אברהם כ"ץ, קיום מצות תכלת בימינו, גליון י, שנה ג גליון ב,
 תשנ"ח, 1997, עמ' קכו-קמא

- הרב שלמה אנגלארד, בענין זהות דג התכלת [תגובה להרב כ"ץ], גליון יא, שנה ג גליון ג, ניסן תשנ"ח, 1998, עמ' קלה-קמ
- הרב מרדכי אברהם כ"ץ, תגובת כותב המאמר, שם עמ' קמ-קמב
- הרב חיים אבערלאנדער, בענין התכלת בימינו [תגובה קצרה], שם, עמ' קצ
- הרב גדליה אבערלאנדער, עוד בענין התכלת [תגובה קצרה], שם, עמ' קצ-קצה
- הרב ח.י.ל. פאשקעס, עוד בענין הנ"ל [תגובה קצרה], שם, עמ' קצה
- הרב אליהו טבגר, בענין התכלת [מכתב קצר], גליון יב, שנה ג גליון ד, תמוז תשנ"ח, 1998, עמ' קפה-קפו
- הרב חיים זבולון קריגער, בענין הנ"ל [מכתב קצר], שם עמ' קפו
- הרב אלחנן ראובן גולדהבר, עוד בענין הנ"ל [תגובה להרב כ"ץ], שם, עמ' קפו-קפז
- הרב מרדכי אברהם כ"ץ, תגובת כותב המאמר [מענה להנ"ל], שם, עמ' קפז-קפט
- הרב אברהם מאנהייט, עוד בענין הנ"ל, ובענין הירושלמי על סדר קדשים המזויף [מכתב קצר], שם, עמ' קפט
- הרב מאיר ליברזון, זיהוי דג חלזון של תכלת, גליון כח, שנה ז גליון ד, תמוז תשס"ב, עמ' רו-ריב
- הרב מרדכי אברהם כ"ץ, זיהוי דג חלזון של תכלת (תגובה) [תגובה להנ"ל], שם עמ' ריג-ריד
- הרב יהודה גולדבלום, בענין המורעק"ס, האם ייתכן שהיא חלזון התכלת הכשרה [תגובה למאמריו של הרב כ"ץ], גליון לא, שנה ח גליון ג, אדר ב' תשס"ג, עמ' קצד-קצה
- הרב מאיר ליברזון, עוד בענין החלזון [מענה לתגובתו של הרב כ"ץ בגליון כח], שם, עמ' רמד
- הרב משה נבון, בענין המורעק"ס [תגובה להר"י גולדבלום גליון לא], גליון לב, שנה ח גליון ד, סיון תשס"ג, עמ' קלו-קלח
- הרב שלמה אליהו מילר, אודות התכלת החדשה, גליון לו, שנה ט גליון ד, תמוז תשס"ד, עמ' קכח-קל

הרב אליהו טבגר, אודות התכלת מחלזון ה"מורקס" [תגובה להרב שלמה אליהו מילר], גליון לז, שנה י גליון א, תשרי תשס"ה, עמ' קלה-קלח
 הרב יהושע שניידמן, התכלת מחלזון ה"מורקס" [תגובה להרב שלמה אליהו מילר],
 גליון לח, שנה י גליון ב, טבת תשס"ה, עמ' רמד-רמה

אור תורה

ד"ר שאול קפלן, גילוי התכלת, גליון תיז, אב תשס"ב, סי' קכט, עמ' תשכב-תשכז
 הרב יהושע שניידמן, בענין גילוי התכלת [תגובה קצרה להנ"ל], גליון תכא, כסלו
 תשס"ג, סי' כב, עמ' קיט

בית אהרן וישראל

הרב מאיר שלזינגר, בענין זיהוי דג חלזון של תכלת, גליון קיט, שנה כ גליון ה,
 סיון-תמוז תשס"ה, עמ' קכה-קכח
 הרב דוד שפירא, בענין זיהוי דג התכלת [תגובה], גליון קכא, שנה כא גליון א,
 תשרי-חשוון תשס"ו, עמ' קא-קד
 הרב מאיר שלזינגר, בענין זיהוי דג התכלת [תגובה לתגובה], גליון קכג, שנה כא
 גליון ג, עמ' קכט-קלא

הרב יואל קטן, בענין זיהוי דג התכלת [תגובה להרב מאיר שלזינגר], שם עמ' קלא
 הרב יעקב גולדשטיין, בענין זיהוי דג התכלת [תגובה להרב דוד שפירא, ולד"ר שאול
 קפלן באור תורה אב תשס"ב], גליון קכד, שנה כא גליון ד, עמ' קמז-קנב
 הרב מאיר שלזינגר, בענין דג התכלת לדעת הגה"ק מראדזין זיע"א [מענה להרב
 יואל קטן], גליון קכה, שנה כא גליון ה, סיון-תמוז תשס"ו, עמ' קלד-קלו
 הרב דוד שפירא וד"ר שאול קפלן, עוד בענין זיהוי דג התכלת [מענה להרב יעקב
 גולדשטיין], גליון קכז, שנה כב גליון א, עמ' קכו-קלד
 הרב משה ווינטרויב, בענין חלזון התכלת [תגובה], גליון קכט, שנה כב גליון ג,
 עמ' קלז-קלח

הרב אליהו רוזנבלום, בענין לבישת תכלת [תגובה להרב ווינטרוויב], גליון קלו, שנה כב גליון ד, עמ' קנג

גינת ורדים

הרב נח דוד אייזיקאוויטש, קונטרס כליל תכלת, שנה ה' קובץ ד [ט"ז], סיון-תמוז תשע"ב, עמ' קצה-רכט

הרב אליהו יוסף לעווין, הערות על הקונטרס "כליל תכלת" [תגובה], שנה ו' קובץ א [י"ז], עמ' רעח-רעט

הרב נח דוד אייזיקאוויטש, מענת כותב המאמר [תגובה לתגובה], שם, עמ' רעט-רפ
 הרב פנחס פריעדמן, הערות על מאמר בענין התכלת [תגובה], שם, עמ' רפ-רפא
 הרב נח דוד אייזיקאוויטש, מענת כותב המאמר [תגובה לתגובה], שם, עמ' רפא-רפג

הרב בן ציון הלוי מיללער, כמה הערות בשני המאמרים בענין התכלת [תגובה], שם, עמ' רפג-רפה

הרב יחזקאל גדליה לעווטאן, עוד בענין התכלת [תגובה], שם, עמ' רפה
 הרב יואל פילאפף, עוד בענין התכלת החדשה – פרפורה (מיורעקס), שנה ו' קובץ ב [י"ח], עמ' רסג-רסה

גלת

הרב שלמה אבינר והרב שמואל אריאל, חליפת מכתבים בענין התכלת, גליון ח, כסלו תש"ס, עמ' 89-116

הליכות שדה

הרב יוסף שלום אלישיב, תכלת בציצית, גליון 109, שבט תשנ"ח, עמ' 9-10

המעין

ד"ר ישראל זיידרמן, הגלוי מחדש של חלזון התכלת בימינו, כרך לה גליון ד, תמוז תשנ"ה, עמ' 27-39

הרב יעקב אפשטיין, דרכי הזיהוי במצוות, כרך לו גליון ג, ניסן תשנ"ו, עמ' 28-37
 הרב יעקב אפשטיין, 'תכלת' מסופקת – דינה בציצית, כרך לו גליון א, תשרי
 תשנ"ז, עמ' 41-54

הרב יעקב אפשטיין, זיהוי ארגמון קהה קוצים כתכלת המקורית [עם הערות בסוף
 המאמר מד"ר ישראל זיידרמן], כרך לו גליון ב, טבת תשנ"ז, עמ' 37-47
 הרב אליהו טבגר, בענין חידוש מצות תכלת [תגובה למאמרו של הרב יעקב אפשטיין],
 כרך לו גליון ג, ניסן תשנ"ז, עמ' 83-85
 ד"ר דניאל לוי, על חידוש מצות תכלת [תגובה למאמרו של הרב יעקב אפשטיין], שם,
 עמ' 86-87

הרב יצחק מאיר יעבץ, ביטול מצות תכלת כאשר התכלת מצויה, כרך נב גליון א
 [199], תשרי תשע"ב, עמ' 43-48
 פרופ' זהר עמר, גוון התכלת על פי הרמב"ם, כרך נב גליון ב [200], טבת
 תשע"ב, עמ' 77-87

ד"ר דניאל לוי, בענין ביטול מצות תכלת [מכתב בקשר למאמרו של הרב יצחק מאיר
 יעבץ], כרך נב גליון ג [201], עמ' 100
 פרופ' זהר עמר וד"ר דוד אילוז, צביעת תכלת על פי הרמב"ם ושימוש בסממני
 צביעה טבעיים, כרך נג גליון ד [206], תמוז תשע"ג, עמ' 35-53

התורה והארץ

הרב יעקב אפשטיין, לזיהוי התכלת בציצית, כרך ג (תשנ"ד), עמ' 471-528
 ד"ר דניאל לוי, לזיהוי התכלת בציצית [תגובה], כרך ה (תש"ס), עמ' 298-300
 הרב אליהו טבגר, לזיהוי התכלת בציצית [תגובה], שם, עמ' 301-304
 הרב יעקב אפשטיין, לזיהוי התכלת בציצית [תגובה], שם, עמ' 305-309

זכור לאברהם

הרב ישעיהו יעקב אמסטרדם, מצות תכלת בזמן הזה, תשס"ב, חלק ב, עמ'
 א'טו-א'כא

תְּצִי גְבוּרִים

הרב יצחק רייכמן, בענין ספק דאורייתא לחומרא בתכלת בזה"ז, כך ג, חשון תשע"א, עמ' סה-עב

הרב גרשון יצחק וועסט, בענין ספקד"א לחומרא בתכלת בזה"ז [תגובה], כך ד, חשון תשע"ב, עמ' ריט-רכב

הרב אברהם דוד בנדר, עוד בענין ספקד"א לחומרא בתכלת בזה"ז [תגובה], שם, עמ' רכב-רכג

הרב אברהם נח טאפלין, עוד בענין ספקד"א לחומרא בתכלת בזה"ז [תגובה], שם, עמ' רכד-רכז

הרב אברהם נח טאפלין, עוד בענין תכלת בזה"ז [תגובה], שם, עמ' רכז-רלב
הרב לוי יצחק ברנהולץ, עוד בענין ספק דאורייתא לחומרא בתכלת בזמן הזה [תגובה], שם, עמ' רלב-רלה

הרב יצחק רייכמן, תשובה להנ"ל [תגובה לתגובות], שם, עמ' רלו-רמ

מאורות אמנה

הרב צפניה דרורי, בענין הטלת ציציות תכלת, חוברת ד, תש"ס, עמ' 42-53

מוריה

הרב אליהו טבגר, בחינות חדשות בענין התכלת, שנה י"ח גליון ג-ד (רז-רח), טבת תשנ"ב, עמ' עב-פז

הרב אברהם קורמן, היוצא מן הטמא במלאכת שמים ולענין התכלת [מכתב למערכת], שנה י"ח גליון ז-ח (ריא-ריב), תמוז תשנ"ב, עמ' קי-קיא

הרב בצלאל נאור, "לענין התכלת" בענין אם נרתיק מעכב לחלזון התכלת [מכתב למערכת], שנה י"ט גליון ג-ד (ריט-רכ), אלול תשנ"ג, עמ' קיב

הרב אליהו טבגר, לענין התכלת [מענה להנ"ל], שנה י"ט גליון ה-ו (רכא-רכב), כסלו תשנ"ד, עמ' צח

משואה ליצחק

הרב מנחם בורשטיין, תכלת בציצית – מחקרו של הגרי"א הרצוג, גליון א,
תשס"ט, עמ' 306-320

סיני

הרב שלמה זלמן שרגאי, רבי שמשון מאוסטרופולי על התכלת, כרך סט, תשל"א,
302-301

הרב בצלאל נאור, תכלת, פורפירין ופריפינין, כרך קג, תשמ"ט, עמ' צד

עטורי כהנים

הרב שלמה אבינר, חידוש התכלת, גליון 174, סיון תשנ"ט, עמ' 34-38
ד"ר שאול קפלן, גילוי התכלת, גליון 232, שבט התשס"ד, עמ' 10-15

עלון שבות

הרב יהודה ראק, חידוש התכלת ובירור ענייני ציצית ותכלת, גליון 143-144,
כסלו תשנ"ה, עמ' 62-93

צפיה

ד"ר ישראל זיידרמן, צביעת התכלת העתיקה, כרך ה, תשנ"ו, עמ' 156-169

תחומין

ד"ר ישראל זיידרמן, לחידוש מצות תכלת בציצית, כרך ט, תשמ"ח, עמ' 423-446
הרב יהודה ראק, הטלת תכלת בציצית, כרך טז, תשנ"ו, עמ' 412-432
הרב שמואל אריאל, תכלת בציצית מצוה מן המובחר או חיוב גמור, כרך כא,
תשס"א, עמ' 475-485

הרב שאול יונתן וינגורט, בין תכלת ללבן, כרך כא, תשס"א, עמ' 486-507

הרב יהודה ראק, ביטול עשה בהעדר תכלת בציצית, כרך כד, תשס"ד, עמ'

444-436

הרב ש. מ. שיינמן, ארגמן, כרך כו, תשס"ו, עמ' 509-505

Journal of Halacha and Contemporary Society

Chaim. E. Twerski, "Identifying the Chilazon", Volume 34 (1997),
pp. 77-102

Mendel E. Singer, "Understanding the Criteria for the Chilazon",
Volume 42 (2001) pp. 5-28